

Bijlage 1: Controleprotocol gemeente Waalre 2023

1. Inleiding

De gemeenteraad verstrekt de opdracht voor de accountantscontrole als bedoeld in artikel 213 van de Gemeentewet voor de gemeente Waalre voor het verslagjaar 2023. Bij besluit van 19 april 2022 heeft de gemeenteraad aan Flynth Adviseurs & Accountants B.V. (Was: Astrium OverheidsAccountants) opdracht verstrekt om deze controle uit te voeren voor de boekjaren 2022 t/m 2025. Door de verlengingsclausule is het contract geldig tot en met het boekjaar 2026. (Contract eindigt op 1-6-2027).

In de controleverordening van Waalre zijn de uitgangspunten voor de accountantscontrole vastgelegd.

De jaarrekening 2023 van de gemeente Waalre is het object van controle en daarmee tevens het financieel beheer over het jaar 2023, zoals uitgeoefend door of namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Waalre.

1.1 Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening 2023 van de gemeente Waalre. De bovenstaande uitgangspunten en percentages hebben betrekking op de doelmatig- en rechtmatigheid.

De raad kan de accountant alleen nadere aanwijzingen geven voor zover deze uitgaan boven de wettelijke minimumeisen.

1.2 Wettelijk kader

De gemeentewet (GW), artikel 213, schrijft voor dat de gemeenteraad één of meer accountants aanwijst als bedoeld in artikel 393 1ste lid Boek 2 BW voor de controle van de in artikel 197 GW bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan de gemeenteraad nadere aanwijzingen geven voor te hanteren goedkeurings- en rapportagetoleranties.

De gemeenteraad heeft op datum 24-10-2023 de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Waalre en op datum 7-2-2012 de verordening ex. Artikel 213 GW voor de controle op het financieel beheer vastgesteld, waarin de opdrachtverlening voor de accountantscontrole van de jaarrekening is geregeld. Door middel van het controleprotocol wordt aan de accountant de nadere aanwijzingen gegeven over de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Waalre.

1.3 Procedure en communicatie

In de controleverordening staan in de betreffende artikelen een aantal communicatiemomenten benoemd tussen de raad en de accountant.

Artikel 2: regels voor de controleopdracht en normenkader aan de accountant. Tijdens deze communicatiemomenten is het mogelijk de accountant te verzoeken om extra aandacht te besteden aan specifieke onderwerpen van het jaarverslag en jaarrekening.

Artikel 7: betreft de communicatie tussen de accountant en de raad na afloop van de jaarrekeningcontrole: de rapportering in de vorm van het Verslag van Bevindingen en de controleverklaring.

In overleg met de griffie vinden gedurende het jaar diverse gesprekken plaats tussen de auditcommissie en de accountant. Hierbij vinden minimaal de volgende overleggen plaats:

- voorafgaand aan de controle (Controleprotocol en normenkader)
- de bespreking van de managementletter
- de bespreking voorafgaand aan vaststelling van de jaarrekening.

1.4 Rechtsmatigheidsverantwoording

Het Rijksvoorstel rechtmatigheidsverantwoording is goedgekeurd door de 2de Kamer. Het voorstel is op 27 september 2022 ook goedgekeurd door de 1ste Kamer. Dit betekent dat voor het verslagjaar 2023 het College een rechtmatigheidsverantwoording zal gaan opstellen in samenwerking met de organisatie.

In het jaarverslag van 2023 zal dan een rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen met nadere uitleg in de paragraaf bedrijfsvoering.

De raad heeft op 20 april 2021 al een besluit genomen over de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

2. Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid en rechtmatigheid)

De controle geeft een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de samenstelling van het vermogen (activa en passiva);
- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties in overeenstemming met de begroting en de geldende wet- en regelgeving;
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Het college stelt de rechtmatigheidsverantwoording op. De rol van de accountant is de toetsing o.b.v. juistheid en volledigheid van de verantwoording.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 Gemeentewet (Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten), alsmede de Richtlijnen voor de Accountantscontrole van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

3. Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De accountant baseert zich op risicoanalyses, deelwaarnemingen en extrapolaties en accepteert in de controle bepaalde vastgestelde toleranties. Dit zijn de zogenaamde goedkeuringstolerantie en de rapporteringstolerantie. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening, de verantwoorde baten en lasten, balansmutaties en financiële beheershandelingen (transacties, overdrachten, financiering en vermogensmutaties).

3.1 Goedkeuringstolerantie getrouwheid

De definitie van de goedkeuringstolerantie is: het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming en de strekking van de af te geven accountantsverklaring. Zie punt 4 welke onderdelen voor de toetsing van de doelmatigheid van belang zijn.

De raad stelt de goedkeuringstoleranties getrouwheid vast conform onderstaande tabel:

<i>Goedkeuringstolerantie</i>	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	>1%<3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	>3%<10%	≥ 10%	-

Deze goedkeuringstoleranties komen overeen met de standaard bij gemeenten gehanteerde goedkeuringstoleranties conform de in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) voorgeschreven minimumeisen.

3.1.1 Rapporteringstolerantie getrouwheid

Naast de goedkeuringstolerantie wordt de rapporteringstolerantie onderkend. Deze kan als volgt worden gedefinieerd: een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen.

Voor de rapporteringstolerantie stelt de raad als maatstaf dat de accountant elke fout of onzekerheid ≥ 10% van de *goedkeuringstolerantie* rapporteert.

3.1.2 Goedkeuringstoleranties getrouwheid in bedragen

De goedkeuringstoleranties van de getrouwheid op basis van de primitieve begroting 2023-2026 van de gemeente Waalre met als totaal lastenbedrag van afgerond € 50.000.000 zien er als volgt uit; een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van € 500.000 en een totaal bedrag van onzekerheden van € 1.200.000. Het niet overschrijden van deze bedragen zal de goedkeurende strekking van de accountantsverklaring niet aantasten. De rapporteringstolerantie is 0,1% van de primitieve begroting en bedraagt € 50.000.

3.2 Goedkeuringstolerantie rechtmatigheid

De grens waarboven afwijkingen in de verantwoording moeten worden opgenomen wordt door de Raad bepaald maar bedraagt maximaal 3% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves). Deze verantwoordingsgrens geldt voor fouten en onduidelijkheden afzonderlijk, doch het percentage is gelijk. Onder afwijkingen wordt verstaan fouten (dus het niet naleven van wet- en regelgeving) en/of posten waarvan bij het college onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid. Onduidelijkheden komen vaak voort uit het ontbreken van controle-informatie. Het begrip is ruim en gaat ook over

(mogelijke tegenstrijdige) interpretaties en van feiten en juridische normen die twijfels omtrent de rechtmatigheid oproepen maar geen betrekking op het ontbreken van (controle-) informatie. De grens is door de raad op 20 april 2021 bepaald op 1% voor fouten en 1% voor onduidelijkheden.

Op basis van de goedkeuringstoleranties (besluit raad [20 april 2021] en wetgeving [kadernota rechtmatigheid Commissie BBV]):

<i>Goedkeuringstolerantie</i>	Rechtmatig	Rechtmatig, opnemen rechtmatigheidsverklaring met onderbouwing *	Rechtmatig Goedkeurende verklaring met beperking **	Onrechtmatig, afkeurende verklaring **
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	>1%<3% en > 3%	Afwijking bevinding accountant >1% <3%	Afwijking bevinding accountant >3%
Onduidelijkheden (% lasten)	≤ 1%	>1%<3% en > 3%	Afwijking bevinding accountant >1% <3%	Afwijking bevinding accountant >3%

*) Op het moment dat er een afwijkende bevinding is tussen de accountantscontrole en opgenomen rechtmatigheidsbevinding in de rechtmatigheidsverklaring, krijgt de gemeente de kans om de rechtmatigheidsverklaring aan te passen naar de bevindingen van de accountant. Op het moment dat de gemeente de bevindingen van de accountant overneemt en onderbouwt, verstrekt de accountant een goedkeurende verklaring.

**) Op het moment dat de gemeente van de bevindingen van de accountant niet overneemt, leidt dit afhankelijk van het percentage tot een verklaring met beperking (>1% <3%) of een afkeurende verklaring (>3%) van de accountant.

3.2.1 Rapporteringstolerantie rechtmatigheid

Alle incidentele bevindingen of systematische fouten en onduidelijkheden boven de 1% of groter dan € 100.000 worden opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering. Daarnaast worden fouten en onduidelijkheden met een lager bedrag dan € 100.000 ook opgenomen en toegelicht indien zij politiek relevant zijn.

3.2.2 Goedkeuringstoleranties rechtmatigheid in bedragen

De goedkeuringstoleranties van de rechtmatigheid op basis van de primitieve begroting 2023-2026 van de gemeente Waalre met als totaal lastenbedrag € 50.000.000 bedraagt 1% (fout) van de begroting en dat is € 500.000 en 1% voor de onduidelijkheid en dat is €500.000.

De accountant stelt de rechtmatigheidsverantwoording niet meer op, maar controleert de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording samengesteld door het college, op basis van de geconstateerde fouten en onzekerheden.

De ambtelijke organisatie is begonnen met het aanpassen en verbeteren van haar interne controle organisatie. Tevens is nagedacht over fraude- en corruptierisico's analyse en risicobeheersingsmaatregelen.

De organisatie heeft samen met de accountant de controle ingericht en hierbij rekening gehouden met de rapporteringstolerantie om te kunnen waarborgen dat alle gesignaleerde

onrechtmatigheden die dit bedrag overschrijden ook daadwerkelijk in het verslag van bevindingen worden opgenomen.

Nota bene

De accountant hanteert bij de jaarrekeningcontrole de daadwerkelijke totale lasten *na* mutaties in de reserves; dit is de wettelijk voorgeschreven grondslag voor gemeenten. De hiervoor genoemde grensbedragen kunnen dus, bij het opstellen van de jaarstukken 2023, nog veranderen.

4. Invulling paragraaf bedrijfsvoering

De Commissie BBV geeft in de Kadernota Rechtmatigheid nadere aanwijzingen over de informatie die het college in de paragraaf bedrijfsvoering in de jaarstukken en begroting kan opnemen.

In de paragraaf Bedrijfsvoering worden de volgende aspecten opgenomen volgens raadsbesluit van 20 april 2021:

- Bevindingen en oorzaken

Alle incidentele bevindingen of systematische fouten en onduidelijkheden boven de 1% of groter dan € 100.000 worden opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering. Daarnaast worden fouten en onduidelijkheden met een lager bedrag dan € 100.000 ook opgenomen en toegelicht indien zij politiek relevant zijn.

- Afwijkingen van wet- en regelgeving

Bij afwijking van de wet- en regelgeving wordt dit gemotiveerd aangegeven en maatregelen benoemd ter voorkoming van afwijkingen in de toekomst. (advies)

- Maatregelen

Het beschrijven van de maatregelen om de fout en/of onduidelijkheid in de toekomst te voorkomen.

- Relatie bevindingen college en bevindingen accountant

De relatie tussen de bevindingen van het college en de bevindingen van de accountant als deze voorkomen.

- Voortgang

Het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid door het college is een groeiproces. Elk jaar probeert de organisatie de processen te verbeteren, waardoor de kwaliteit van de financiële bedrijfsvoering verbetert.

5. Begrip rechtmatigheid en de aanvullend te controleren rechtmatigheidscriteria

Onder rechtmatigheid¹ wordt begrepen de definitie volgens het Besluit Accountantscontrole Decentrale overheden (BADO) dat de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen 'in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen'.

In het kader van de rechtmatigheidscontrole kunnen 9 rechtmatigheidscriteria worden onderkend:

1. *het begrotingscriterium*
2. *het voorwaardencriterium*

¹ Voor een toelichting op het begrip rechtmatigheid in relatie tot de accountantscontrole bij gemeenten en provincies wordt verwezen naar de Nota van toelichting bij het Besluit accountantscontrole gemeenten (Staatsblad 2002, 68), het NBA-discussierapport 'Financiële rechtmatigheid(scontrole) bij gemeenten en provincies', en de NBA en VNG (website)publicaties inzake rechtmatigheid en accountantscontrole.

3. *het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium*
4. het calculatiecriterium
5. het valuteringscriterium
6. het adresseringscriterium
7. het volledigheidscriterium
8. het aanvaardbaarheidscriterium
9. het leveringscriterium

In het kader van het getrouwheidsonderzoek wordt al aandacht besteed aan de criteria 4 t/m 9 door de gemeente Waalre en de accountant. Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financiële beheer zal extra aandacht besteed moeten worden aan de volgende rechtmatigheidscriteria:

1. Het begrotingscriterium
2. Het voorwaardencriterium
3. Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

5.1. Het begrotingscriterium

Het begrotingscriterium houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de door de raad vastgestelde begroting (budgetrecht), waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag (baten en lasten), alsmede het begrotingsjaar van belang zijn. Het college dient tijdig overschrijdingen toe te lichten, begrotingswijzigingen voor te stellen of aanvullende verklaringen te geven. Uitgangspunt voor het begrotingscriterium is dat de afwijkingen in de jaarrekening ten opzichte van de begroting *na wijziging* goed herkenbaar dienen te worden opgenomen en toegelicht.

In de financiële verordening is nader uitgewerkt hoe moet worden bepaald of de lasten binnen de omschrijving van de activiteiten en het bijbehorende bedrag van het programma passen. Hier is tevens beleid vastgelegd ten aanzien van het tijdig melden van verwachte budgetoverschrijdingen.

Niet alle in de jaarrekening geconstateerde afwijkingen zijn fouten in de zin van de rechtmatigheidscontrole. Uitgaven waarbij het college heeft gehandeld binnen het door de raad gestelde beleid, zijn (in principe) niet strijdig met het budgetrecht. De accountant zal vervolgens nog wel vaststellen of de afwijkingen al of niet rechtmatig zijn.

Om een inzicht te geven in mogelijk gevolgen van de begrotingsrechtmatigheid is het volgende overzicht samengesteld:

Nr.	Bij toetsing van de begrotingsafwijkingen kunnen de volgende soorten begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrechtmatig, telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, telt mee voor het oordeel
1	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend.		X
2	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaand beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd.		X
3	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijv. via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
4	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie) regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
5	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending		X

	van deze extra inkomsten heeft de Raad nog geen besluiten genomen.		
6	Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk kunnen gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. - geconstateerd tijdens het verantwoordingsjaar - geconstateerd na het verantwoordingsjaar	- X	X -
7	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. - jaar van investeren - afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	- X	X -

Voor het toetsen van de begrotingsrechtmatigheid gelden nog enkele aanvullende bepalingen. Zie hiervoor de [kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV](#) (paragraaf 3.3.3.).

5.2. Het voorwaardencriterium

Besteding en inning van gelden door een gemeente is aan bepaalde voorwaarden verbonden waarop door de accountant kan worden getoetst. Deze voorwaarden liggen vast in wetten en regels van hogere overheden en de eigen gemeentelijke regelgeving. De gestelde voorwaarden hebben in het algemeen betrekking op:

- Algemeen: dit zijn de begripsbepalingen en slotbepalingen;
- Termijnbepalingen: dit zijn bepalingen, waarin termijnen zijn gesteld voor betaling, indienen van stukken etc.;
- Administratieve bepalingen: dit zijn veelal procedurele bepalingen over bijvoorbeeld een incassoprocedure en het voeren van een administratie;
- Bevoegdheden; zie lijst van volmacht en mandaat;
- Bewijsstukken: dit kunnen aanvraagformulieren of bewijsstukken die derden moeten kunnen overleggen i.h.k.v. een verordening;
- Recht: in deze bepalingen is aangegeven wie, onder welke voorwaarden recht heeft op bijvoorbeeld een subsidie of vergoeding van de gemeente. Het gaat te allen tijde om harde bepalingen waarbij "sanctie" bestaat indien dat recht wordt ontnomen;
- Hoogte: hoogte heeft betrekking op tarieven, formules en andere criteria die aangeven welke voorwaarden over de hoogte zijn opgenomen. Het gaat hier om de spelregels van de berekening;
- Duur: bij duur gaat het om termijnen van verstrekking, toekenning of werkingsperiode;
- Hardheidsclausules: veel verordeningen en besluiten geven het college de bevoegdheid om te besluiten over een aanvraag of toekenning indien de verordening hierin niet voorziet.

De precieze invulling verschilt per wet, regeling, respectievelijk verordening. Door de raad zijn in verschillende verordeningen en besluiten voorwaarden opgenomen. Met het vaststellen van de reikwijdte van de rechtmatigheidstoets in dit controleprotocol wordt door de raad het voorwaardencriterium nader uitgewerkt (zie bijlage 2).

Voor alle geldstromen dient ondubbelzinnig vast te staan welke voorwaarden er op van toepassing zijn. De door hogere overheden gestelde voorwaarden liggen volledig vast. Dit geldt echter niet voor de voorwaarden in de gemeentelijke regelgeving. Een gemeenteraad dient dan ook op grond van een overzicht van alle voor de betreffende gemeente geldende

wet- en regelgeving het voorwaardencriterium te operationaliseren. Concreet betekent dit dat door de raad limitatief moet zijn bepaald aan welke in wet- en regelgeving vastgelegde, voor de gemeente relevante, voorwaarden de accountant moet toetsen. Het College moet in de samenstelling van de rechtmatigheidsverantwoording rekening houden met de uitgangspunten en percentages die de Raad heeft vastgesteld en de accountant controleert dit. De uitwerking van het voorwaardencriterium is vastgelegd in het normenkader (zie eveneens bijlage 2).

5.3. Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Dit criterium spitst zich toe op de toetsing van de juistheid en volledigheid van de gegevens die door belanghebbenden, waaronder de gemeente zelf, verstrekt moeten worden om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Misbruik: is het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen.

Oneigenlijk gebruik: is het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan.

Misbruik kan gelijkgesteld worden met fraude, omdat er bewust onrechtmatig of onwettig gehandeld wordt om daar voordeel uit te behalen. Oneigenlijk gebruik is echter niet onrechtmatig. In feite wordt hier gehandeld in overeenstemming met de wet- en regelgeving, echter met een ander doel dan met de wet- regelgeving wordt beoogd. Bij een getrouwe vastlegging van oneigenlijk gebruikte middelen is dus geen sprake van onrechtmatigheid.

In veel processen (zoals bijstandverlening en subsidieverstrekking) zijn maatregelen genomen die misbruik en oneigenlijk gebruik moeten tegengaan. Voorbeelden van deze beheersmaatregelen zijn fraudepreventie, handhaving, voorlichting en de actualisering van wet- en regelgeving. De gemeente heeft haar beleid op het gebied van misbruik en oneigenlijk gebruik niet samengevat in een overkoepelende nota. Als er naar aanleiding van de interne controle bevindingen zijn die duiden op misbruik of oneigenlijk gebruik, zal dit in de jaarrekening nader worden toegelicht.

6. Reikwijdte accountantscontrole rechtmatigheid toetsing

De accountantscontrole op rechtmatigheid is limitatief gericht op:

- de naleving van wettelijke kaders, zoals die in de tabel "externe wetgeving" van het normenkader gemeente Waalre is opgenomen. Dit uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen;
- de naleving van de interne kaders, zoals die in de tabel "interne regelgeving" van het normenkader gemeente Waalre is opgenomen. Dit laatste voor zover van toepassing en uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen;
 - De externe en interne regelgeving voor zover deze direct financiële beheersbehandelingen betreffen of kunnen betreffen de naleving van de volgende kaders:
 - Programmabegrotingen 2023 - 2026;

- controleverordening ex artikel 213 Gemeentewet;
 - financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet;
 - verordening onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid ex artikel 213a Gemeentewet.
 - De rechtmatigheidsverklaring opgesteld door de college
- Ten aanzien van het voorwaarden criterium vindt, conform de Kadernota van de commissie BBV, uitsluitend een toets plaats naar recht, hoogte en duur van de financiële beheershandeling.

Indien en voor zover bij de accountantscontrole materiële onrechtmatige handelingen worden geconstateerd worden deze in de rapportage en oordeelsweging uitsluitend betrokken indien en voor zover het door de raad of hogere overheden vastgestelde regels betreft.

Mocht een verordening bijvoorbeeld halverwege 2023 door de raad zijn vastgesteld en geen werking van terugwerkende kracht 1 januari 2023 hebben dan is tevens het normenkader 2022 van toepassing.

7. Rapportering accountant

De accountant onderzoekt, controleert en geeft een oordeel over alle verantwoordingstukken. De inhoud van de jaarverslag/jaarrekening is onderwerp van de accountantscontrole. De rechtmatigheidsverantwoording wordt opgesteld en beoordeeld door het College. Maar, de accountant geeft in opdracht van de raad, een verklaring over de juistheid en volledigheid van de rechtmatigheidsverantwoording.

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant hierna in het kort weergegeven als volgt:

7.1 Interimcontroles

De accountant voert in het najaar een zogenaamde interim controle uit. De uitkomsten van die tussentijdse controle worden in de Managementletter (ML) vastgelegd. Deze Managementletter is primair voor het college bedoeld (ter kennisname aan raad).

7.2 Rapport van Bevindingen

Volgens de Gemeentewet wordt een rapport van bevindingen betreffende de jaarrekening uitgebracht aan de raad en in afschrift aan het college.

In het rapport c.q. verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording waarborgen.

7.3 Uitgangspunten voor de rapportagevorm

Gesignaleerde onrechtmatigheden worden toegelicht gespecificeerd naar de aard van het criterium (begrotingscriterium, voorwaarden criterium, etc.).

Fouten of onduidelijkheden die de rapporteringstolerantie zoals opgenomen in dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen. De accountant rapporteert ook over mogelijke bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de gemeente gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

7.4 Accountantsverklaring

In de accountantsverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, zowel ten aanzien van de getrouwheid en door het college aangeleverde rechtmatigheidsverklaring. Deze accountantsverklaring is bestemd voor de raad, zodat deze de door het college opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

Bijlagen:

- A. Normenkader rechtmatigheidscontrole externe wetgeving;
- B. Normenkader rechtmatigheidscontrole interne regelgeving.

Normenkader gemeente Waalre 2023

Bijlage A: Normenkader rechtmatigheidscontrole externe wetgeving

In het navolgende overzicht is een inventarisatie gegeven van de in het kader van de rechtmatigheidscontrole bij de gemeente Waalre relevante wetgeving. Het betreft wetgeving die direct een relatie heeft met het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente.

Algemene wetgeving <ul style="list-style-type: none">• Grondwet• Burgerlijk Wetboek (incl. huurwet, huurprijzenwet woonruimte)• Gemeentewet• Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)• Algemene wet bestuursrecht• Aanbestedingswet 2012 (gewijzigd per 1-7-2016)• De Europese aanbestedingswet is (per 18-4-2016 gewijzigd)• Telecommunicatiewet
Programma Dienstverlening <ul style="list-style-type: none">• Wet basisregistratie personen• Wet rechten burgerlijke stand
Programma Sociaal Domein <ul style="list-style-type: none">• Wet op het primair onderwijs• Wet op de expertisecentra• Jeugdwet• Toepassing Landelijk protocol• Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen• Wet maatschappelijke ondersteuning 2015(WMO)• Participatiewet• IOAW (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers)• IOAZ (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen)• Wet inburgering• Wet sociale werkvoorziening• Wet personenvervoer 2000• Wet op het specifiek cultuurbeleid• Wet langdurige zorg (i.p.v. Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten)• Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg
Programma Ruimtelijk Domein <ul style="list-style-type: none">• Wet ruimtelijke ordening• Wet waardering Onroerende Zaken• Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer• Drinkwaterwet• Huisvestingswet 2014• Leegstandwet• Waterwet• Wegenverkeerswet 1994• Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)• Winkeltijdenwet• Woningwet• Wet op de lijkbezorging• Wet belastingen op milieugrondslag• Wet Inrichting Landelijk Gebied (kavelruil)• Crisis- en herstelwet• Wet Milieubeheer• Erfgoedwet• Ontgrondingenwet• Bommenregeling

- Wet natuurbescherming
- Verordening grondwaterheffing Noord-Brabant

Programma Algemeen bestuur en Veiligheid

- Crisis- en Herstelwet
- Drank- en Horecawet
- Regeling Opvang Asielzoekers (ROA / VVTV)
- Wet dualisering gemeentelijke medebewindsbevoegdheden
- Wet Markt en Overheid
- Wet Veiligheidsregio's
- Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Bedrijfsvoering/ Financiën

- Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)
- Wet financiering decentrale overheden (FIDO)
- Financiële Verhoudingswet
- Wet op het BTW compensatiefonds (BCF)
- Besluit Accountantscontrole decentrale overheden
- Wet houdbare overheidsfinanciën (Hof)
- Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers
- Ambtenarenwet
- CAR / UWO
- Rechtspositie besluit raads- en commissieleden, wethouders, burgermeesters
- Wet Normering Topinkomens
- Wet waardering onroerende zaken (WOZ)
- Wet op de vennootschapsbelasting 1969
- Kadernota rechtmatigheid 2016
- Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO)
- Wet revitalisering generiek toezicht

Bijlage B: Normenkader rechtmatigheidscontrole interne regelgeving

Interne regelgeving gemeente Waalre	Besluit datum
Programma Dienstverlening	
Verordening marktgelden 2023	13-12-2022
Subsidieverordening gemeentelijke monumenten	24-06-2008
Beheersverordening gemeentelijke begraafplaats Aalst	29-10-2019
Verordening inrichting anti-discriminatieregels Waalre	22-06-2010
Monumentenverordening Waalre	22-12-2015
Verordening naamgeving en nummering (adressen) gemeente Waalre	29-10-2019
Programma Samenleven	
Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Waalre	21-06-2023
Verordening Adviesraad leerlingenvervoer gemeente Waalre	01-10-2009
Algemene ondersteunings- en subsidiebeleid gemeente Waalre 2017	19-07-2016
Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 1995	13-12-1994
Verordening Jeugdhulp en WMO gemeente Waalre 2021 (geldend tot 29-6-2023)	15-12-2020
Verordening Jeugdhulp en WMO gemeente Waalre 2023	06-06-2023
Verordening voorziening huisvesting onderwijs gemeente Waalre 2015	01-01-2020
Verordening Participatie gemeente Waalre 2022	03-03-2022
Verordening Participatie Wet, IOAW-IOAZ Wgs Waalre 2020	14-04-2020
Verordening individuele inkomensvoet gemeente Waalre	16-12-2014
Verordening participatieraad sociaal domein	23-05-2017
Programma Leefomgeving	
Telecommunicatie verordening gemeente Waalre	22-06-2010
Verordening aanleg rioolaansluitingen en inritten	25-01-1994
Brabant brede Verordening kwaliteit vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht	19-07-2016
Brandbeveiligingsverordening 2010	16-11-2010
Nota Grondbeleid Waalre 2019	16-04-2019
Erfgoedverordening Waalre 2017	18-04-2017
Huisvestingsverordening gemeente Waalre 2020-2023	17-12-2019
Verordening ondergrondse infrastructuur Waalre 2014	18-09-2018
Verordening parkeren belanghebbenden	20-11-1990
Verordening participatie Gemeente Waalre 2022	15-02-2022
Bouwverordening gemeente Waalre 2020	21-01-2020
Verordening afvoer hemelwater en grondwater Gemeente Waalre	13-12-2022
Afvalstoffenverordening gemeente Waalre	20-12-2016
Verordening zonnepanelenproject gemeente Waalre 2017	18-04-2017
Bedrijfsvoering/ Financiën	
Legesverordening 2023	13-12-2022
Verordening Onroerende zaakbelastingen Waalre 2023	13-12-2022
Verordening rioolheffing 2023	13-12-2022
Verordening afvalstoffenheffing 2023	13-12-2022
Verordening toeristenbelasting 2018 gemeente Waalre	19-12-2017
Verordening Retributie en precariobelasting 2023	13-12-2022
Verordening verpachting kermisstandplaatsen	25-01-1994
Verordening rechtspositie raadsleden, commissieleden gemeente Waalre	13-10-2020
Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2018	18-09-2018
Treasury statuut gemeente Waalre 2016	18-10-2016
Controle Verordening Gemeente Waalre	07-02-2012
Financiële verordening Gemeente Waalre 2017	18-04-2017
Subsidieverordening Investeringszone Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties SGA 2021	01-06-2021
Verordening bedrijven investeringszone Waalre Den Hof Centrum 2023-2027	18-10-2022
Verordening heffing en invordering lijkbezorgingsrechten 2023	13-12-2022
Verordening tegemoetkoming geleden schade	25-02-2010

Verordening winkeltijden Waalre 2013	19-11-2013
Archiefverordening Waalre	07-03-2017
Verordening gedragscode politieke ambtsdragers	11-06-2013
Verordening commissie bezwaarschriften Waalre 2022	18-10-2022
Verordening gegevensverstrekking BRP Waalre 2022	01-02-2022
Verordening rekenkamer gemeente Waalre 2022	13-12-2022
Verordening Onderzoeken doelmatig en doeltreffendheid gemeente Waalre	16-12-2008

--

De verordeningen moeten gepubliceerd zijn, om rechtsgeldig te zijn.